

Mislím, da nikoder ne cvetó tako bujno pedagoške neumnosti, kakor v naših šolah. Pameten človek bi rekel: Če hočeš otroka kaj naučiti, ne govori nepoznanega mu jezika, drugače bo zastonj ves trud. Idi od znanega do neznanega — a noto ad ignotum. No pa, pri nas velja drugače načelo: od neznanega do neznanega — ab ignoto ad ignotum! To je vendar nekaj, ne-li?

Učiteljskemu oseboju (navadno so le učiteljice) je prepovedano rabiti slovenščino v

šoli. Sploh šolski nadzornik v Čedadu, kateremu so izročene v nadziranje naše šole, najbolj skrbi za to, da se čim preje zatre uboga slovenščina. Marsikaj zanimivega bi znal povedati v tem oziru. Toda čemu? Pogledjmo rajši, kam pridejo v treh letih z napredkom naši šolski bosopetci.

Resnici na ljubo in na čast bistrim glavicam naših učencev ter nadčloveškemu naporu naših učiteljic moram priznati, da se otroci izučé brati in pisati, in tudi si vteπό

Po fot. Malignanijevi.
Občinska hiša in župnišče na Stari gori.

v glavo marsikako posamično besedo italijansko; kdor je priden, utegne te pozdraviti na potu z „Buon giorno“ ali pa z „Riverrisco!“ — Toda to je vse in drugega nič; in pa še to kmalu pozabijo. Otrok je sicer zmožen čitanja, a knjige ne razume in prav nič ga ne mika, da bi čital po dovršenem šolanju. Koncem tretjega leta pošlje knjige rakom žvižgat in mu ne ostaja drugega, kakor polagoma se odvaditi vse svoje učenosti, tako, da čez kako leto marsikateri ti ne zna več, kaj je *a* in kaj *b*.

In za tak uspeh morajo naše občine potrositi čez 25 tisoč lir na leto!

Kdor po dovršenih ljudskih šolah namerja nadaljevati študije, ali kdor samo želi izučiti se laščine in računstva za svojo potrebo, ta se vpiše kar iz početka na meščanske šole v Čedadu ali pa v Vidmu, dobro vedoč, da z domačimi nikamor ne pride.

K nadaljevanju služijo učiteljskim kandidinjam normalke v Šempetru, katere je vlada ravno tu ustanovila z očitnim namenom, da bi poitalijančila ljudstvo.